

עת"א 9458/04/20 - איליי חטואל נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת

22 אפריל 2020

עת"א 9458-04-20 חטואל(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

בפני עותרים נגד משיבים	כב' השופט דני צרפתי
איליי חטואל (אסיר)	
1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים	
2. מדינת ישראל	

החלטה

החלטה

1. בעתירה שבכותרת מלין העותר כנגד החלטת שירות בתי הסוהר שלא לשחררו במסגרת תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (חופשה מיוחדת לאסיר)- התש"ף 2020 (להלן: "התקנות").

העותר מרצה מאסר של שנה ושבעה חודשים בגין עבירות של תקיפה חבלנית על ידי שניים (2 עבירות), זאת החל מיום 17.3.19 כשמועד תום ריצוי המאסר המלא קבוע ליום 6.9.20.

עיקר העובדות וטענות הצדדים

2. ביום 27.3.20 נכנסו לתוקפן התקנות, במסגרתן תוקן, בעקבות התפרצות נגיף הקורונה, סעיף 36 לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], תשל"ב- 1971 ונקבע כי: "הנציב או סוהר בכיר בדרגת גונדר שהוא הסמך לכך, רשאי, באישור השר, ובתנאים שייראו לו בהתאם לסמכותו לפי סעיף קטן (א), לתת לאסיר בשל התפשטות נגיף הקורונה החדש, חופשה מיוחדת שלא תעלה על 30 ימים...".

3. הגורם המוסמך בשב"ס דן בעניינו של העותר ובהחלטה מיום 1.4.20 הוחלט לדחות את בקשתו של

העותר לחופשה מיוחדת, וזאת בשל העמדה השלילית של משטרת ישראל.

4. **לטענת ב"כ העותר**, שב"ס לא היה רשאי לפנות למשטרת ישראל לקבלת עמדתה בעניינו של העותר, זאת מאחר שהסמכות למעשה לקבלת עמדת משטרת ישראל בבקשה לחופשה על פי התקנות הנ"ל, נוספה לפקודה רק ביום 2.4.20. לפיכך, טוען העותר, כי שב"ס פעל בחוסר סמכות, באופן המצדיק התערבות בהחלטתו.

5. ב"כ העותר הוסיף וטען, כי העותר הוחתם כבר ביום 26.3.20, מוקדם לכניסת התיקון בפקודה לתוקף, על הטפסים הדרושים להוצאתו לחופשה על פי התקנות, ואף ארז חפציו והחל מכין עצמו לשחרור מהכלא.

הובהר בנדון כי בהינתן שמועד תום המאסר המינהלי של העותר היה צפוי לחול ב- 19.4.20 הרי שאילו היתה מוחלט עליו החופשה המיוחדת (בשל התפשטות נגיף הקורונה) כאמור, היה אכן צפוי להשתחרר כבר ב- 27.3.20.

6. ב"כ העותר הוסיף והדגיש כי גם גופו של עניין עסקיין בהחלטה שאינה סבירה, זאת משעה שהעותר משמש אסיר חיובי בין כותלי הכלא ושוהה באגף נ"ס. בנסיבות, לעמדתה המתנגדת של משטרת ישראל אין מקום ומשקל.

אשר למידע, נטען כי מדובר במידע חסר בסיס ומעורפל, אשר מהימנותו ועדכניותו מוטלת בספק.

הודגש כי מהעותר נשללה ללא בסיס למעשה זכות מהותית.

7. **מנגד, טוען המשיב** כי יש לדחות את העתירה מאחר שההחלטה שלא להתיר לעותר לצאת לחופשה, המתבססת על עמדתה השלילית של משטרת ישראל בעניינו, היא החלטה סבירה שאין הצדקה להתערבות בית המשפט בה.

8. לעניין טענת "הסמכות, להתבסס על עמדת משטרת ישראל, הפנה המשיב לנוסח ההוראות על גלגוליהן כמו גם לסמכותו הרחבה של הגורם המינהלי בסוגיית החופשה המיוחדת שבדיון.

9. לגופה של החלטה הובהר, כי היא אכן מבוססת על עמדת משטרת ישראל המפנה לחומר מודיעיני המצביע על אופיו האלים של העותר, שאינו בוחל באמצעים; על מידע בדבר מעורבותו של העותר במספר סכסוכים אלימים שלא ברורה תמונת המצב לגביהם כיום.

ב"כ המשיב הגישה, בהסכמת ב"כ העותר, מידעים מודיעיניים לעיון בית המשפט בלבד.

על פי משטרת ישראל, בהתחשב בחומרת הסכסוכים ובגורמים המעורבים, קיים חשש כי יציאתו של העותר לחופשי תהווה עבורו קרקע פורייה לפעילות פלילית.

עוד הדגישה משטרת ישראל את המסוכנות הנשקפת מהעותר וכלפיו המוערכת כגבוהה.

על בסיס האמור, טוען המשיב כי העותר אינו עומד בקריטריונים שנקבעו בתקנות ובפקודה לעיל.

10. לטענת המשיב, אין לעותר זכות קנויה לשחרור טרם ריצוי מלוא תקופת מאסרו, כך גם לחופשות, כשבנדון הפנה להלכה הפסוקה לפיה חופשה כמו גם חופשה מיוחדת, היא טובת הנאה המסורה לשיקול דעתו של הגורם המוסמך. ההחלטה שלא להתיר הוצאתו של אסיר לחופשה מטעמים של מסוכנות לציבור או לאסיר עצמו, הנסמכת על חוות דעת מודיעינית, היא החלטה מנהלית סבירה, שאין מקום להתערבות בית המשפט בה.

11. המשיב מדגיש כי לא ניתנה לעותר הבטחה כי יצא לחופשה, כאשר מילוי טפסי החופשה על ידו אינו מקים לו הבטחה לחופשה/שחרור, אלא עסקינן בהליך סטנדרטי מכין ומקובל.

12. ב"כ המשיב הוסיפה וציינה, כי בניגוד לנטען על ידי העותר, גם עומדות לחובתו שתי הרשעות משמעת, הראשונה בגין הפרה חוקית והשנייה בגין כך ששיחק כדורגל בחצר האגף (הרשעות משמעת מיום 6.5.19 ומיום 29.1.20).

13. לאור מכלול המפורט ושעה שההחלטה בעניינו של העותר אינה חורגת ממתחם הסבירות, עותר שב"ס לדחות את העתירה.

דין

14. **לאחר בחינת טיעוני הצדדים, לרבות עיון בחומר המודיעיני שהוצג לעיוני, נוכחתי כי דין העתירה להידחות.**

15. אקדים, כי ראיתי לדחות את טענתו של העותר לפיה שב"ס פעל בחוסר סמכות עת פנה לקבלת עמדתה של משטרת ישראל בנוגע לאפשרות להתיר יציאתו של העותר לחופשה מיוחדת בתקופת נגיף הקורונה (להלן: "**חופשה מיוחדת**").

16. הטענה להחלה "רטרואקטיבית" שעה שהתקנות שאיפשרו קבלת עמדת משטרת ישראל לסוגית החופשה המיוחדת הותקנו רק ב- 2.4.20, אין לה בסיס.

17. ראשית ואף אילו היינו מניחים, זאת לצורך הדיון בלבד, כי עסקינן בהרחבת סמכות מהותית, הרי משעה ולמועד תיקון התקנות ב- 2.4.20, טרם נתקבלה החלטה להוצאת העותר לחופשה מיוחדת, היה מוסמך שב"ס לשקול את מלוא השיקולים כקביעת התקנות וכפי שהן חלות למועד ההחלטה, כשהשאלה מתי קמה הזכות התאורטית של האסיר לזכות בחופשה מיוחדת, אין לה משקל.

18. שנית ועל צד המהות, עסקינן בתיקון שיש לראותו כמכלול, ואשר ביקש לקבוע מתווה כולל להפעלת סמכות שב"ס בסוגית החופשה המיוחדת;

כאמור, התיקון בסעיף 36 לפקודת בתי הסוהר בעיקרו ביקש להעניק סמכות רשות לנציב או למי שהוסמך לכך, ובתנאים שייראו לו, להעניק לאסיר את החופשה המיוחדת.

בשלב ראשון עודכנה פקודת נוהלי חופשות האסירים ופקודת הנציבות 04.40.00 על דרך החלת הפרקים הרלוונטים בנוהל, בשינויים המחויבים, על החופשה המיוחדת שנקבעה.

באופן משלים תוקנה הפקודה בפרק י"ד שעניינו חופשה מיוחדת לאסיר בתקופת נגיף הקורונה, ובו נקבעו כללים מפורטים ומשלימים.

מכלול הנהלים והתיקונים המפורטים נועדו ליצוק תוכן למסכות הרשות של הנציב לאשר הוצאת אסיר לחופשה המיוחדת, כאשר שיקול מרכזי לבחינתה הוא מידת הסכנה הנשקפת לציבור או לאסור ככל שייצא לחופשה.

בכלל זה עמדת משטרת ישראל כגורם רלוונטי ומוסמך, בהחלט רלוונטית וחיונית, לבחינת הסכנה הנשקפת כאמור, כשם שהדברים נכונים, ככלל, לסוגיית החופשות.

כאן המקום להוסיף כי גם באשר לבחינת שחרור מינהלי, רלוונטית עמדת משטרת ישראל.

משעה שתכלית החופשה המיוחדת שבדיון נועדה למעשה להקדים את מועד השחרור המינהלי (על מנת להקל על הצפיפות במתקני הכליאה), אך מתחייב כי אותם שיקולים ואותם גורמים המוסמכים ליעץ לעניין השחרור המינהלי, יהיו יפים גם לסוגיית החופשה המיוחדת.

19. מהמקובץ עולה כי בדין בחן ושקל הגורם המוסמך את עמדת משטרת ישראל לסוגיית החופשה

המיוחדת.

20. זאת ועוד, לא הוכח שאכן נתקבלה בעניין העותר החלטה על שחרורו לחופשה מיוחדת, מוקדם למועד החלטת הסרוב בפועל, או כי ניתנה לו הבטחה שלטונית מקדימה בעניין כמשתמע מטענותיו בעתירתו, גם אם פיתח העותר ציפיות בסוגיה.

21. **לא מצאתי בסיס גם לטענת העותר לפיה, עמדת משטרת ישראל לגופה, אשר אומצה על ידי המשיב, הינה בלתי סבירה בנסיבותיו של העותר.**

22. נקדים כי נקודת המוצא באשר לביקורת השיפוטית אחר החלטות המשיב היא שהתערבות תיעשה אך מקום שבו מוכח כי עסקין בהחלטה הלוקה בחוסר סבירות קיצונית.

להדגיש כי בימ"ש זה אינו מחליף את שיקול דעת הגורם המוסמך ובפרט כשעסקין בשיקול דעת הנסמך על חו"ד גורם מודיעיני מקצועי האמון על שמירת ביטחון הציבור.

עניינו ודאי אינו נמנה עם המקרים החריגים המצדיקים התערבות.

23. עיון בצבר המידע המודיעיני שהוצג לפניי, מבסס את הערכת המסוכנות שהוצגה על ידי משטרת ישראל והערכתה המסכמת כי ביציאת האסיר לחופשה המיוחדת קיים חשש לבטחון הציבור.

24. מבלי להרחיב פרוט מטעמי חיסיון, המידע החסוי על היקפו ומשקלו אכן תומך בהערכת משטרת ישראל בחוות דעתה הגלויה על כך שעסקין באסיר אלים וכי האסיר מעורב בסכסוכים אלימים.

25. אומנם על פי ההבהרה בחוות הדעת הגלויה, לא ידוע מעמדם העדכני של הסכסוכים כיום, ברם בהתחשב בחומרתם ובגורמים המעורבים, קיים חשש ממשי ובהערכה גבוהה, למסוכנות ולפעילות פלילית אם תאושר יציאתו של העותר לחופשה המיוחדת.

עסקין בהערכה סבירה ומקצועית, אשר אין כל מקום להתערב בה.

26. למותר להזכיר כי יציאה לחופשה כמו גם שחרור מינהלי, אינם בגדר זכות בסיסית כי אם טובת הנאה בלבד המסורה לשיקול דעת הגורם המוסמך, אשר לא יהמר לשם הענקתה, על בטחון הציבור כמו גם על שלומו של האסיר עצמו.

27. לסיכום לא נוכחתי כי נפל פגם בהחלטת המשיב המצדיקה התערבות שיפוטית ועל כן אני מורה על דחיית העתירה.

28. החומר המודיעיני ייאסף על ידי המשיב ישירות ממזכירות בית המשפט.

ניתנה היום, כ"ח ניסן תש"פ, 22 אפריל 2020, בהעדר הצדדים.